

Acaba Kur'an Peygamber-i ?Ekrem(s.a.a)Zamanından mı Toplanmıştır

<"xml encoding="UTF-8?">

Acaba Kur'an Peygamber-i Ekrem(s.a.a)Zamanından mı Toplanmıştır?

Ayetullah Cafer Subhani

Acaba Kur'an bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında mı bir araya getirilmiştir, yoksa onun vefatından sonra mı? Eğer bizzat peygamber zamanında bir araya getirilmişse, o halde neden Kur'an'ı Osman'ın bir araya getirdiği söylenmiştir?

Cevap

Bir grup İslami araştırmacıların söylediğine göre Kur'an-ı Kerim bizzat Peygamber zamanında bir araya toplanılmıştır. Kur'an ayetleri ve surelerinin tertibi tümüyle Peygamber-i Ekrem'in (s.a.a) emri üzere düzenlenmiştir.

Kur'an'ın bizzat Peygamber (s.a.a) zamanında bir araya getirildiğinin apaçık delilini tarihi kanıtların yanı sıra bizzat Peygamber'in (s.a.a) sözüdür. Peygamber (s.a.a) hamd suresini Fatihat'ut-Kitap olarak adlandırmış ve şöyle buyurmuştur: "Fatihat'ul-Kitap olmaksızın namaz olmaz"

Fatihah'ul-Kitap'ın girişi ve başlangıcı anlamındadır. Buradan da anlaşıldığı üzere Kur'an bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında bir araya getirilmiştir ve bu kitabın girişi olarak da Fatihah suresi, karar kılınmıştır.

Eğer Kur'an dağınık ayet ve surelerden oluşmuş olsaydı, Fatihat'ul-Kitap kelimesinin açık bir anlamı olmazdı.

Kur'an'ın Bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) Zamanında Bir Araya Getirildiğinin Tarihi Kanıtları
Burada nakledeceğimiz kanıtlar, Kur'an'ın bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında

toplatıldığını ve bir araya getirildiğini göstermektedir. Daha sonra da Kur'an'ın Peygamber'den (s.a.a) sonra bir araya getirildiğini belirten rivayetlerle mukayese ederek hakikati aydınlatmaya çalışalım.

1-Taberi ve İbn-i Esakir, Şa'bi'den şöyle nakletmektedirler: "Peygamber zamanında Ensar'dan altı kişi Kur'an'ı bir araya topladılar. Bunlar, şu kimselerdi: Ubeyd b. Ka'b, Zeyd b. Said, Meaz b. Cebel, Ebu Derda, Sa'd b. Ubeyd ve Ebu Zeyd" Hakeza Mecme' b. Cariye'nin de Kur'an'dan iki sureyi bir araya getirdiğini nakletmektedirler.

2-Kutade şöyle diyor: "Enes b. Malik'e, "Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında Kur'an'ı kim topladı?" diye sorunca şöyle dedi: "Ensar'dan olan dört kişi: "Ubeyd b. Ka'b, Meaz b. Cebel, Zeyd b. Said ve Ebu Zeyd"

3-Mesruk şöyle nakletmektedir: "Abdullah b. Ömer şöyle diyor: "Ben Abdullah b. Mesud'u seviyordum. Zira Peygamber'den onun hakkında şöyle buyurduğunu işitmiştim: "Kur'an'ı dört kişiden öğreniniz: "Abdullah b. Mes'ud, Salim, Meaz ve Ubeyd b. Ka'b"

4-Messai, Abdullah b. Ömer'den şöyle dediğini nakletmektedir: "Kur'an'ı bir araya getirdim ve her gece bir defa onu okuyordum. Peygamber bunu işitince şöyle buyurdu: "Ayda bir defa onu oku"

5-Osman'dan nakledildiği üzere bir ayet nazil olduğu zaman Peygamber-i Ekrem (s.a.a) vahiy katiplerini istiyor ve onlara şöyle buyuruyordu: "Bu ayeti, bir sureye ve belli ayetlerin yanına koyunuz."

6-Tarih'ul-Kur'an'ın yazarı Ebu Abdillan Zencani şöyle yazmaktadır: "Peygamber'in zamanında sahabelerden bazıları Kur'an'ın tümünü veya bir bölümünü bir araya getirmiş idiler. Bütün Kur'an'ı bir araya getirmeyen topluluk Peygamber'den sonra (s.a.a) onu tamamlamış oldular."

7-Muhammed b. İshak, Fihrist'te hatırlattığı üzere Kur'an'ı Peygamber zamanında bir araya getiren kimseler şunlar idi: "Ali b. Ebi Talib, Sa'd b. Ubeyd, Ebu Derda, Meaz b. Cebel, Ebu Zeyd, Sabit b. Zeyd, Ubeyd b. Ka'b, Ubeyd b. Muaviye ve Zeyd b. Sabit"

8-Siyuti el-İtkan kitabında Muhammed b. Ka'b Kurzi'den naklettiği üzere Kur'an'ı bir araya toplayan beş kişi şunlar idi: "Meaz b. Cebel, Ubade b. Sabit, Ubeyd b. Ka'b, Ebu Derda ve Ebu

9-Tarih'ul-Kur'an'ın yazarının, İbn-i Sirin'den naklettiğine göre Kur'an'ı bir araya toplayanlar dört kişi idiler: "Meaz, Ubeyd, Ebu Zeyd veya Ebu Derda veya Osman veya o ve Temim-i Dari"

10-Harezmi, Menakıb kitabında Ali b. Ribah'tan şöyle dediğini nakletmektedir: "Peygamber (s.a.a) zamanında Ali b. Ebi Talib ve Ubeyd b. Ka'b, Kur'an'ı bir araya topladılar."

11-Ebu Bekir Hazremi'nin İmam Sadık'tan (a.s) naklettiği rivayette de Peygamber (s.a.a) Hz. Ali'ye (a.s) şöyle buyurmuştur: "Kur'an, benim yatağımın arkasında ipekten kağıt ve parçalar üzere yazılmıştır. Hepsine saygı gösterin ve Tevrat'ı zayı eden Yahudiler gibi siz de Kur'an'ı zayı etmeyin."

Ali (a.s) gidip onu sarı bir parça üzerinde bir araya getirdi ve üzerini mühürleri.

12-Sekeleyn hadisleri de Kur'an'ın Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında bir araya getirildiğinin ve toplatıldığını bir başka açık delilidir. Eğer bu dediklerimize Sakaleyn rivayetlerini de

ekleyecek olursak, artık bu hususta hiçbir şüpheye yer kalmaz. Dolayısıyla söylemek gerekir ki Kur'an, bizzat, Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında bir araya getirilmiştir. Zira Peygamber (s.a.a) Müslümanlara şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz ben, sizin aranızda iki değerli şey bırakıyorum. Bunlar, Allah'ın kitabı ve benim itretimdir. Onlara sarıldığınız müddetçe asla sapmazsınız. Onlar, havuzda yanıma gelinceye kadar, asla birbirinden ayrılmazlar."

Bu hadisler esasınca Kur'an, bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında bir araya toplatılmıştır. Eğer bir kimse, "Kur'an'ın Peygamber (s.a.a) zamanında bir araya getirildiğini söyleyen hadislerin anlamı Kur'an'ın sinelerde toplatılmasıdır." diyecek olursa bu iddia şüphesiz yanlış bir iddiadır.

Eğer bu hadis, bizzat Kur'an'ın Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında kitap şeklinde düzenlediğini kanıtlamıyorsa, en azından Kur'an'ı sureler ve ayetler açısından bizzat Peygamber-i Ekrem (s.a.a) zamanında kağıt üzerinde yazılı olmasa da bir şekilde düzenlendiğini göstermektedir.

Kur'an'ın Peygamber'den Sonra Toplandığını Söyleyen Hadislerin Kur'an Naslarıyla Çelişmesi

Eğer gerçekten Kur'an bizzat Peygamber 8s.a.a) zamanında toplatılmış ise o halde, "Kur'an halifeler zamanında toplanmıştır." rivayetlerinin anlamı nedir?

Cevap

Bu rivayetler evvela Kur'an ile çelişmektedir. Zira Kur'an ayetlerinden bir çoğu Kur'an surelerinin dışarıda belli olduğunu ve hatta müşrikler de dahil bütün insanlar arasında yayılmış olduğunu göstermektedir. Nitekim Kur'an kafirlere ve müşriklere meydan okumakta ve şöyle buyurmaktadır: "Eğer Kur'an'ın bizzat Allah tarafından indirilmediğini düşünüyorsanız, Kur'an'dan benzeri on sure veya benzeri bir sure getirin." Bu sözün anlamı şudur ki Kur'an sureleri bütün insanların elinde düzenlenmiş olarak hazır bulunuyordu.

Bütün bunların yanı sıra Kur'an ve Sakaleyn hadisi de Kur'an'ın kitap olarak adlandırıldığını göstermektedir. Eğer dağınık parçalar halinde bulunmuş olsaydı, gerçek anlamda bir kitap olduğu söylenemezdi. Dolayısıyla bir delil olmaksızın mecazın da hiçbir anlamı bulunmamaktadır.

Kur'an'ın Peygamber'den (s.a.a) Sonra Toplatıldığını Söyleyen Hadislerin Akıl Hükmüyle Çelişmesi

Kur'an'ın azameti ve Peygamber ile Müslümanların Kur'an'a verdikleri önem, Kur'an'ın Peygamber'den (s.a.a) sonra bir araya getirildiğini ifade eden hadislerin doğru olmadığına tanıklık etmektedir. Ayrıca bu hadisleri başka bir takım cihatler de zayıf kılmaktadır. Şimdi bu cihatlere biraz göz atalım:

Müslümanların en büyük sermayesi, şüphesiz Kur'an'dır. Müslümanların gerçek azamet ve şahsiyeti, tümüyle Kur'an'a bağlıdır ve nübuvenin esasını da Kur'an teşkil etmiştir. Dolayısıyla Hz. Muhammed (s.a.a) gibi bir şahsiyetin Kur'an'ın toplatılmasına önem vermemesi ve Kur'an suresi ve ayetlerini belirlemeksizin başka işlere koyulması, doğru olabilir mi? Kur'an Peygamber'in ebedi bir mucizesidir. Kur'an bütün asırlarda muhaliflerine meydan okuyan bir kitaptır. Dolayısıyla Peygamber bu durumda Kur'an'ı korumakla görevli bulunmaktadır.

Zira her ne kadar düşük olsa insani hafız bir takım olaylar ve tehlikeler karşısında güvenilir bulunmamaktadır. Öte yandan Kur'an Müslümanlara göre her şeyden daha önemlidir. Öyle ki kadınlar bile Kur'an'ı bir araya toplamaya çalışıyorlardı. Ümmü Baraka adlı Müslüman bir kadın

da Kur'an'ı toplamak için çaba göstermiştir.

Öte yandan bildiğiniz gibi Kur'an tedrici bir şekilde nazil olmuştur ve Peygamber-i Ekrem (s.a.a) müminlerden bir grubu, inen ayetleri yazmakla görevlendirmişti. Bu kimselere "kuttab-i vahiy" (vahiy katibleri) deniliyordu. Tarih'ul-Kur'an'ın yazarı bu konuda şöyle demektedir: "Peygamber'in kararlaştırılmış hat olan nesh ile vahyi yazan 43 tane vahiy katibi bulunmaktaydı."

Hepsinden daha çok Hz. Ali (a.s) ve Zeyd, Kur'an'ı yazmak ile meşgul idiler." Yazar daha sonra Ömer'in Müslüman olması olayını nakletmektedir. Bu rivayete göre Ömer, kız kardeşinin evinde "sebbih lillah" (Allah'ı tesbih et) suresi ile Taha suresinde bir miktar ayetin yazıldığını görmüştü. Yazar daha sonra şöyle demektedir: "bütün bu hadisler Müslümanların Kur'an'ın yazılımına önem verdiğini göstermektedir. Dolayısıyla da Kur'an'ın Peygamber zamanında ve onun huzurunda bir araya getirildiğini kanıtlamaktadır."

Zehd b. Sabit, bizzat şöyle nakletmektedir: "Biz, Kur'an'ı (Peygamber zamanında) küçük sayfalarda bir araya topluyorduk."

Hakim şöyle diyor: "Bu hadis, Buhari ve Müslim'in hadisi kabul etmekte öne sürdükleri şartlar esasınca da sahih bir hadistir."

Bundan da öte Kur'an'daki bazı sureler veya bu surelerden bir bölümü bütün Müslümanlar arasında mevcut idi. Zira rivayetlerde -Örneğin Ubade b. Sabit'in rivayetinde- şöyle yer almıştır: "Gelen her muhaciri Peygamber Müslümanlardan birine ona Kur'an'ı öğretmesi için teslim ediyordu."

Kelib rivayetinde şöyle yer almıştır: "Ben, Ali (a.s) ile birlikteydim. Mescitten Kur'an sesleri yükseldi. Ali (a.s) şöyle buyurdu: "Ne mutlu o kimselere ki..."

Bir grup, Peygamber mescidinde Kur'an'ı yüksek sesle okumaya başladı. Onlara alçak bir sesle Kur'an'ı okumaları emredildi. Bu iki olay, Müslümanların Kur'an kıraatine ve Kur'an'ı okumaya önem verdiğini göstermektedir. Kur'an'a gösterilen bu öneme rağmen, Kur'an'ın bir araya toplatılmasının Ebu Bekir zamanına kadar ertelenmesi nasıl düşünülebilir?

Sonuç olarak bu konuyu, yani Kur'an'ın toplatılmasını halifelerin emrine isnat etmek, hayali bir emirdir ve kitap, sünnet ve akla da aykırıdır. Bu konuyu Ebu Bekir'e isnat etmek de mümkün değildir. Elbette Osman, Kur'an'ı kendi zamanında bir araya getirmiştir. Ama bu Osman'ın Kur'an'ı bir kitap haline getirdiği anlamında değildir.

Aksine Müslümanları tek bir kıraat üzerinde toplaması anlamındadır. Ehl-i Sünnet'in bir çok büyük alimleri bu hakikate inanmaktadırlar. Özellikle Haris Muhasibi bu konuda şöyle demektedir: "Meşhur olduğu üzere Kur'an'ı Osman bir araya toplamıştır. Ama bu doğru değildir. Aksine Osman insanları tek bir kıraate zorlamıştır. Zira ondan önce farklı kıraatler yaygındı."

Ali'nin (a.s) Peygamber'den sonra Kur'an'ı bir araya getirdiği sözü ise Kur'an'ın ayetlerin nüzul sebepleri üzere yazıldığı ve mensuhun nasihten öne geçirildiği anlamını ifade etmektedir. Merhum Meclisi Bihar'ul-Envar'da ve Tarih'ul-Kur'an'ın yazarı bu hakikate işaret etmişlerdir.

Eğer Kur'an bir araya toplatılmamış olsaydı, Ali (a.s) onu birkaç gün içinde bir araya getirebilir miydi? Muhtemelen İmam'ın (a.s) tasarlamış olduğu Kur'an ayetlerinin tertibi de yaygın Kur'an esasınca gerçekleşmiştir. Burada var olan şey, İmam'ın (a.s) Kur'an'ının vahyin iniş niteliği, .nasih ve mensuh, muhkem ve müteşabih hakkında bir takım açıklamalar içermesidir